LAUSUNTO

9.11.2022

Sivistysvaliokunta

Asia: Laki yleisistä kielitutkinnoista

Viite: HE 230/2022

1. Yleistä

Sivistystyönantajat ry (myöhemmin Sivista) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta. Esityksellä lakiin lisättäisiin säännökset vilpillisen menettelyn ja järjestyksen rikkomisen seuraamuksista. Lisäksi esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikuntaa, tutkinnon järjestäjiä ja arvioijia koskevia säännöksiä. Samalla täsmennettäisiin ja päivitettäisiin lain säännöksiä arvioija- ja tutkintorekistereistä, tutkintomaksusta ja muutoksenhausta.

Sivista pitää ehdotettuja säännöksiä **tarpeellisina ja perusteltuina**.

Säännökset vilpillisen menettelyn ja järjestyksen rikkomisen seuraamuksista asettavat selkeät käytännöt sekä tutkinnon järjestäjälle että siihen osallistujalle. Sivista katsoo, että esitys **selkeyttäisi tutkinnon järjestäjän hallinnollista työtä sekä osallistujan oikeusturvaa**. Erityisen toivottava seuraus olisi vilpillisen menettelyn väheneminen. Sivista katsoo, että vilppikäytänteiden kirjaaminen lakiin **lisää yleisen kielitutkinnon uskottavuutta ja luotettavuutta**. Ehdotukset ovat varsin **hyvin linjassa tyypillisten vilppikäytänteiden kanssa**.

Sivista pitää tärkeänä, että osallistujat saavat käytänteistä joko oma- tai selkokielistä tiedotusta. Ehdotuksen mukaan tutkinnon paikallinen tiedottaminen kuuluisi tutkinnon järjestäjän vastuulle, kun taas Opetushallituksella olisi kokonaisvastuu tutkinnosta tiedottamisesta. Sivista ehdottaa, että **Opetushallitus laatisi vilpillisen menettelyn ja järjestyksen rikkomisen seuraamuksista yhtenäiset osallistujan ohjeet eri kieliversioina**.

Sivista pitää kannatettavana tutkintotoimikunnan asettamiseen, kokoonpanoon ja tehtäviin liittyviä ehdotuksia sekä täsmennyksiä. Erityisen tärkeänä Sivista pitää sitä, että jatkossakin tutkintotoimikuntaan nimetään kielen opetuksen ja kielitaidon arvioinnin asiantuntijoiden lisäksi **työmarkkinoilla tarvittavan kielitaidon asiantuntemusta edustavia toimijoita**.

Sivista kannattaa tutkintomaksujen keräämisen siirtämistä keskitetysti Opetushallitukselle, joka tilittäisi tutkintomaksut sopimuksen mukaan tutkinnon järjestäjille laskutuksen kautta. Sivista niin ikään kannattaa täsmennyksiä maksun palauttamiseen liittyen. Lisäksi Sivista **ehdottaa harkittavaksi, että esityksessä todettaisiin myös, että maksua ei palauteta, jos osallistuja syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai järjestyksen rikkomiseen**.

Ehdotuksen mukaan laista poistettaisiin lause, jonka mukaan tutkintomaksujen määräytymisen pohjana käytetään tutkintotilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvia keskimääräisiä kustannuksia. Jatkossakin tutkintomaksun suuruus määräytyisi kustannusten perusteella valtion maksuperustelain määrittämällä

Sivistystyönantajat ry ▪ Eteläranta 10, FI-00130 Helsinki, Finland
Tel. +358 9 1728 5700 ▪ **www.sivista.fi**

tavalla. Sivista pitää tärkeänä, että **Opetushallitus seuraa kustannusten kehittymistä, ja että tarvittaessa on valmius korottaa tutkintomaksuja vastaavasti**.

Muilta osin Sivistalla ei ole huomioita hallituksen esityksestä.

Helsingissä 9.11.2022

Sivistystyönantajat ry

Heikki Holopainen, päällikkö

Annakaisa Tikkinen, elinkeinopoliittinen asiantuntija
annakaisa.tikkinen@sivista.fi, puh. +358403566082

Sivistystyönantajat edustaa 340 koulutus- ja tutkimusalan sekä kasvatus- ja kulttuurialan työnantajaa. Jäsentemme palveluksessa on noin 60 000 palkansaajaa. Olemme Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n jäsen.

Sivistystyönantajat ry ▪ Eteläranta 10, FI-00130 Helsinki, Finland
Tel. +358 9 1728 5700 ▪ **www.sivista.fi**